

PÖSTYÉNI TULSAJÁG

E előfizetési díjak :
 Egész évre 14. — kor.
 Félévre 7. —
 Negyedévre 3.50
 Egyes szám ára 30 fill.

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap

TELEFON : 43.

Megjelenik hetenkint
 egyszer: hétfőn reggel.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet út (Hidak közt)

A tanítónő sorsa.

Irtta: Egy tanítónő.

Gyönyörű fiatalságát elszívja az iskola, amelynek szürke négy fala úgy áll őrt a kicsi tanítónő alakja körül, ahogyan a kanári madarat minden szabadságától megfosztja a kalitka. Először magolja a végtelen betűsorokat. Aztán elkinozzák az iskolai szabályokkal, melyek úgy vannak megalkotva, hogy semmi szín alatt se juthasson tisztába hivatásával.

Ijju szíve első dobbanását beletemeti az algebrai és mértani talányokba; remeg, reszket míg a diplomáért vívott küzdelemnek végére jut. Végigszenvedi a hét egyiptomi szenvedés minden gyötrelmét. Ne mondják azt, hogy nem így van, mert bizony tulságosan közel járnak az itt elmondottak az igazsághoz. Hogy vágyódnak azok az édes fiatalok a szabadságra, a napra, a világos fák alá az élet bűbája után, amely

mindig épen az, a mitől eltiltják őket. Nem azt keresik ők merengő szemekkel amivel vádolják őket és nem csupán az exotika az, ami vonzza őket. Ezt hiszik róluk és ettől tiltják őket, pedig azok a vágyak nem egy érzéstől izznak és a szegény biflázó csapat minden-minden után vágyik ami odakünn van az iskola ablakain túl.

Majd ha meglesz a diploma: ezzel a mondással vigasztalják magukat. Majd ha meglesz a diploma. Még nem tudják, csak később jönnek rá, hogy még csak akkor kezdődik el az igazi küzdelem, az igazi vegetálás, ha már megvan az az úgynevezett biztos pozíció. Dehogy tudják szegények, hogy micsoda rettenetes munka az, élni felhuzott gépmódjára, az órákra beosztott egyhangu életet . . . élni a hivatásnak . . . Szép szó, nagyon szép szó ez annak, aki mondja, de nehéz kereset annak, aki éli azt az úgynevezett hivatásos életet.

Szegény kicsi tanítónő, akit

úgy zár be, úgy bástyáz el az élettől az iskola négy szürke fala, mint a dalos madarat a kalitka. Szegény kicsi tanítónő, akiről pompásan végződő darabokat és romantikus regényeket szoktak írni, milyen más az ő életük valójában. Azt csak ilyenkor lehet sejteni, amikor egy-egy baranyai eset kipattan . . . Hány ilyen község van széles e házában, ahol a tanítónő fizetését olyan keservesen szolgáltatják ki, hogy legjobban szeretne inkább éhen veszni, mint a megkeresett fizetését kérni.

Ez az! Kérni kell a tiszteletdíjat! Kérni kell a garasokat, az éhbért, amiből igazán alig-alig jut másra, mint leves-hus-főzelékre. A magyar tanítószág élete különben is csak ilyen „leves-hús“ alapra helyezett nyavalygás. És még gondolkoznak rajta, hogy ugyan államosítsák-e az iskolákat! Talán nem elég meggyőzőek ezek a minduntalan megismétlődő esetek a fukar egyház-községekkel. Az egyik harangozót

Feuilleton.

Gambettas Ballonfahrt.

Von Felix Duquesnel (Paris).

Die rapiden Fortschritte der Aeronautik haben uns die Anfänge des Luftsports beinahe vergessen lassen. Militärische Fragen, die sich an die grosse Errungenschaft des neuen Jahrhunderts knüpfen, werden mit kühlem Gleichmut erwogen. Wir rechnen mit gegebenen Grössen. Vor vierzig Jahren waren wir noch im Kampfe mit unenträtselbaren Unbekannten. Wie wunderbar erschien damals den Bürgern Frankreichs der Walkürenritt Gambettas. Die Erinnerung an dieses Ereignis läst mich die unbeschreibliche Begeisterung nachfühlen. Ich befand mich als Chefredakteur des Journal Officiel in Tours. Wir hatten nicht die geringste Ahnung von den Absichten Gambettas. Seine Ankunft in Tours, die für Frankreichs Geschick von entscheidender Bedeutung wurde, galt uns als Fügung des Himmels. Die abenteuerliche Reise des

Ballons, in ihren zahlreichen Einzelheiten bisher unbekannt, ist mir von dem besten Freund Gambettas, dem Staatsmann Eugène Spuller, erzählt worden. Spuller machte diese bewegte Reise mit. Ich habe meine seinerzeitige Niederschrift, die Spullers Bericht getreu wiedergibt, unlängst nachgelesen und halte es für wert, sie der Oefferlichkeit zu übergeben.

Eugène Spuller erzählte mir: Eines Tages, während der Belagerung von Paris, drängte sich eine Menschenmenge auf der Place Saint-Pierre die am Fusse des Montmartre-Hügels liegt. Viele Tausende hatten sich bei Sonnenaufgang erhoben aus Besorgnis, das grossartige Schauspiel zu verfehlen; die Sache war keineswegs banal. Handelte es sich doch um Gambettas Abreise mittelst eines Ballons. Paris war von deutschen Truppen umringt, die gute Wache hielten. Keiner vermochte zu entrinnen. Es war aber notwendig, dass einer der Führer die Leitung der Regierung in der Provinz in die Hand nähme, denn die Abordnung von Tours schien ungenügend und liess ein unabsehbares Hinziehen des Krieges befürchten.

„Ich muss in die Provinz, um die Verteidigung zu organisieren,“ hatte Gambetta erklärt. — „Wie werden Sie aber aus Paris herauskommen?“ fragte General Trochu. Gambetta erwiderte lächelnd: „So oder so — ich muss hinaus.“ Allmählich reifte die Idee eines Ballonaufstieges in seinem Geiste. Was zuerst als Scherz erschien, nahm bestimmte Formen an. Gambetta hatte daran gedacht; er überlegte lange und liess schliesslich den berühmten Photographen Nadar, den Mann für alles, rufen, der das Objektiv für die Aerostation im Sticie gelassen hatte und die Lösung des Problems der Motorluftschiffahrt suchte.

„Freund Nadar,“ sagte er ihm „ich will mich per Luftballon aus dem Pariser Staube machen. Es muss gehen. Ist es möglich?“ — „Möglich? Ja! Unter der Bedingung eines Höhenfluges, der Sie vor den Kugeln der Deutschen bewahrt.“ — „Ja, aber die Richtung?“ — „Ah, das ist etwas anderes. Der Mensch denkt, und der Wind lenkt. Wir unterliegen dem Gesetze der Luftströmungen. Nehmen wir an, es wäre jetzt Nordnordwestwind, so dis-

tesz meg tanítónak, a másik egész egyszerűen nem fizet, a harmadik úgy kezeli a tanítót mint a veszett állatot és még gondolkoznak, hogy ugyan változtassanak-e a helyzeten? De miért is sietnének, hisz még nem ég a tető egészen a fejük fölött. Van idő várakozni.

ITT GUBBASZTOK.

Itt gubbasztok az őszi verőfényen,
Mint egy fölborzolt, beteges madár,
— Ki tudja, mi lesz a közelgő télen,
Megint csak koldusan hagyott a nyár.

Csókol a verőfény, jaj mégis fázom:
Jön a december, hóhullás, a dér,
S egy nyomorult köny szólal meg a pillámon:
Se fa, se szén, se szoba, se kenyér...

Igy volt ez sokszor, így lesz még sokáig,
Csavargó átok, az ég verje meg!
Sirni fogunk a megszabadulásig
És tűrni, várni, amíg csak lehet.

Jön majd az utolsó tél, melyet várunk,
Nem lesz az mostoha, szép lesz, fehér,
S nem kell majd többé sirnunk se fázunk,
S nem kell se fa, se szén, se kenyér.

Itta: Gregoir.

Kopenhága-Pöstyén.

1200 kilométeres automobilúra

Négy nap alatt tette meg az utat.

Pöstyén, 1911. május 14.

A múlt héten illusztris vendég érkezett fürdőhelyünkre. Az illető *Creagh-Bornholdt* dán kir. kamarás Sowad-ról, aki Pöstyén világhírű forrásaitól reméli egészsége helyreállítását. Creagh oly szenvedélyvel űzi a sportot, hogy dacára kifejlett rheumájának automobilon tette meg az utat Kopenhágától Pöstyénig. Az 1200 kilométeres túra 4 napig tartott, jóllehet hogy az utazás tartama alatt, elejétől végig hatalmas küzdelmet kellett megvívnia az elemekkel. Szél, vihar és eső kísérték egész útján, de azért mindvégig ott maradt a kormány mellett, melyet egy pillanatra sem engedett át söfförjének. A túra első része Kopenhágából csütörtökön reggel kiindulva, Gedsa-Warnemündén, Rostockon, Neubrandenburgon és Neustrelitzen át Berlinben végződött, ahova még aznap este 10 órakor megérkezett. Innen másnap (péntek) d. u. 1/2-órákor indult tovább Frankfurt a /O., Grossen, Grünberg és Lübenen át Boroslóba, ahol megebédelve Neisse felé folytatta útját; itt meghált s másnap délelőtt indult tovább és pedig a magos hegység vezető út miatt nem egyenesen Fulneckén, hanem Schönstein-Odrau-Neulitscheinen át Wsetin-Wall-Klobouk-Bietitz felé, majd pedig Nemsován át Trencsénbe, ahova vasárnap este érkezett. Innen a magyar utakon szerzett szomorú tapasztalatai folytán, éjnek idején nem találta célszerűnek folytatni az utat, hanem Trencsénben meghálva, hétfőn reggel jött át mihozzánk.

Utaink állapotára jellemző Creagh azon kijelentése, hogy a magyar utakon az automobilközlekedés az egymást sűrűn felváltó mélyedések és horpadások miatt egyenesen életveszedelemes, a pneumatikokra végzetes éleshegyű kövektől teljesen eltekintve.

Ez az eset is mutatja, mennyire hátra vagyunk még az idegenforgalom terén s mennyi jóindulattal és hozzáértéssel intézik minálunk ennek a nagyfontosságú nemzetgazdasági tényezőnek sorsát, melynek révén másutt, hogy tovább ne menjünk Ausztriában, évente sok száz millióval gyarapodik a nemzeti vagyon.

Valóban ideje volna, hogy az idegenforgalom óriási nemzetgazdasági fontosságát valahára minálunk is felismerjék.

HIREK.

Személyi hírek. Fürdők tulajdonosa *gróf Erdődy Imre* cs. és kir. kamarás, főrendiházi tag nejével és leányával és *Bodó Péter* uradalmi igazgatóval szombaton automobilon Galgóczi fürdőhelyünkre érkezett. A grófi család a Thermia építkezését vette szemügyre, majd pedig körülnézve a parkban délután visszautazott galgóczi káptélyába. — *Rudnyánszky György* a szomszédos verbói kerület orsz. képviselője szombaton rövid tartózkodásra fürdőhelyünkre érkezett. — *Körner Károly* az V. sz. csendőrkörület parancsnoka szemlekorútján f. hó 12-én Pöstyénbe érkezett. A parancsnok csendőségünknel mindent a legnagyobb rendben talált. — *Praznovszky József* plebános, állapotában, mint értesülünk, örvendetes javulás állott be. — *Dr. Fried Adolf* újra megkezdte ferdőorvosi rendeleseit.

Vetter von der Lillie gróf fürdőhelyünkön. Az osztrák képviselőház volt elnöke dr. Vetter von der Lillie Móríc gróf, v. b. t. t. csuzos baja gyógyítására f. hó 12-én fürdőhelyünkre érkezett. A gróf akiről mifelénk csak kevesen tudják, hogy orvosi diplomája is van, nagy kedvvel űzi a beszédes tudományát, természetesen kizárólag a tudomány kedvéért. Vetter gróf, orvosa dr. *Fodor Kálmán* közegészs. taná-

ponieren wir ungefähr über den vorteilhaftesten Landungspunkt. Dann können wir beinahe nach unserem Wunsch wieder die Erde erreichen — ich sage „beinahe...“ — „Und die Gefahren?“ — „Fünfzig Prozent ungefähr. Ich habe bis jetzt an zwanzig Aufstiege gemacht und mir nicht einmal den Arm gebrochen. Sie brauchen vor allem einen guten Piloten.“ — „Können Sie mir einen geben?“ — „Gewiss: Trichet.“ — „Er soll sich bereit halten. Wir reisen so bald wie möglich ab: ich habe mich entschieden. Lassen Sie zwei Ballons marschfertig machen.“ — „Warum zwei Ballons?“ — „Weil der zweite Ballon die Regierung in Tours benachrichtigen könnte, falls ich auf der Strecke bliebe.“ — „Gut! Wir werden den ‚Armand Barbès‘ und den ‚Georges Sand‘ bereithalten.“

Bald derauf glänzten die gelbbraunen Hüllen der beiden Ballons auf der Place Saint-Pierre. Man erwartete die Reisenden. Der „Armand Barbès“ war für Gambetta und mich bestimmt; der „Georges Sand“ sollte ausser dem Piloten und dem Unterpräfekten von Montdidier zwei Amerikaner aufnehmen, die an der Pariser Belagerung genug hatten und Verlangen nach freier Luft empfanden. Sie hofften, so sagte einer von ihnen, bald gestündere und minder kostspielige Mahlzeiten als Ratten (drei Franken das Stück) zu geniessen; auch das Wiener Brot mit Hobelspänezusatz mandete ihnen nicht mehr.

Wir kamen um zehn Uhr morgens auf die Place Saint-Pierre von einem Trupp begeisterter Freunde eskortiert. Die Menge

schrie: „Es lebe die Republik! Hoch Gambetta!“ Während der Pilot Trichet mit Nadar die letzten Vorbereitungen traf, tauschten wir Abschiedsgrüsse, Händedrucke aus. Als Lebensmittel steckten wir ein Fläschen Rum, eine Flasche Wein, Brot und Schokolade in die Taschen. Die Fahrt konnte länger dauern, und es war geboten, sich darauf einzurichten. Um elf Uhr war alles fertig; die Reisenden nahmen im Korbe Platz. Wir hüllten uns in Paletots, und Nadar schrie mit seiner schönsten Stimme: „Seile los!“ Die Herzen klopfen. Die Blicke richteten sich ängstlich in die Ferne. Nebeneinander, wie unzertrennliche Gefährten erhoben sich die beiden Ballons. Bald aber nahm „Georges Sand“ eine Wendung nach rechts, während „Armand Barbès“ unsicher gegen Norden schwebte. Es dauerte nicht lange, da war der Gefährte unseren Blicken verschwunden. Die Windrichtung wechselte: ein schwacher Südwest erhob sich „Armand Barbès“ liess Saint-Denis zur Rechten und passierte sehr schnell die Befestigungslinie. Wir waren gerade drei Kilometer darüber hinaus, als unter uns ein Gewimmel schwarzer Punkte entstand wie ein zerstörter Ameisenhaufen; kurz darauf krachte es. Das waren die preussischen Vorposten, die uns mit einer unnützen Füsillade begrüßten. Wir befanden uns in sechshundert Meter Höhe und gingen aus Vorsicht noch zweihundert Meter höher. Die Kugeln pfißen um den Ballon wie wütende Bienen. Nach erfolglosem Gewehrfeuer liess man die Kanonen sprechen — das Ergebnis war nicht

besser. Wir gingen schadlos aus dem Zwischenfall hervor, abar die Gefahr machte uns sehr besorgt; es wurde also noch Ballast ausgeworfen, um ausserhalb des Bereiches der feindlichen Kugeln zu gelangen. Feuchtkalte Nebel trübten den Horizont; wir klapperten mit den Zähnen. Gleichwohl — die Gefahr war vorbei, und die Preussen verschossen ohne Sinn ihr Pulver.

Pötzlich sank der Ballon mit grosser Schnelligkeit. War ein Unfall oder ein falsches Manöver daran schuld? Wir konnten es niemals erfahren. Das Unvorhergesehene spielt bei Ballonfahrten die grösste Rolle... Unaufhaltsam ging es der Erde zu. Wir bemerkten schwarze Punkte auf der Fläche verstreut, unzweifelhaft feindliche Truppen. Nochmals wurde Entbehrlisches über Bord geworfen; der Ballon erhob sich ein wenig, setzte seine Route fort, konnte aber nicht mehr in höhere Luftschichten dringen. Wir waren zweihundert Meter vom Boden entfernt, da erreichte die Gefahr ihren Höhepunkt: wir überflogen ein Biwak. Zum Glück assen die Soldaten gerade ihre Suppe; die Gewehre standen in Pyramiden. Im Nu warfen sie die Löffel hin, und liefen zu den Waffen. Sie kamen zu spät; denn während sie sich zielbereit machten, wurde der „Armand Barbès“ durch einen günstigen Wind in achthundert Meter Höhe getrieben. Bevor er noch dieses Maximum erreicht hatte, drang eine Kugel ins Netz ein; eine zweite streifte die linke Hand Gambettas.

„Bist du verwundet?“ fragte ich

csos rendeletére egyelőre tükörfürdőket használ.

Vendégeink köréből. Legutóbb a következő nevesebb vendégek érkeztek fürdőhelyünkre: *gróf Széchenyi Emil* orsz. képvis. (Vajszka), *gróf Cziráky György* (Dénesfa), *Oroszeny* lovag (Tlumacz), izsép-falvi *Lavotta Kornél* (Alsókubin), dr. *Mucha* Viktor csász. tanácsos nejével (Wien), M. A. *Creagh-Bornholdt* dán kir. kamarás (Kopenhága), *Kanltz Marie* titkos tanácsos neje (Berlin), *Schischin Nadine* orsz. díszpolgárnő (Berlin), *Gelinek Adolf* a Wiener Bankverein vezértitkára nejével (Wien), *Radecke Hulda* ezredes özvegye (Wiesbaden), *Mrs. Mackenzie*, vezérigazgató neje (Allahabad, India) s mások.

Vendéfgorgalom. A fürdőbizottsági iroda hivatalos kimutatása szerint f. hó 15-ig összesen 3341 fürdővendég fordult meg Pöstyénben 658-al több mint a múlt év ugyanezen napjáig.

Képviselőtestületi gyűlés. A községi képviselőtestület ma délután 3 órakor gyűlést tart a község háza tanácstermében. A gyűlés egyetlen tárgyát a villamos telepen eszközölt beruházásoknak a már jóváhagyott szerződés értelmében a község részéről 314 ezer korona áron való átvétele képezi.

Uj igazolványok. A fürdőbizottság az általa fenntartott intézmények szabad látogatására jogosító régi igazolványok helyébe erős katonalapokra nyomott új igazolványokat bocsátott ki. Az új, csinos kivitelű igazolványok halványsárga és szürke színben készültek. Előbbiek az I., utóbbiak a II. gyógydíjosztályba sorozott vendégek igazolásául szolgálnak. Az igazolványokon egyszersmind nyugtatva lesznek mindama összegek, melyeket az illető vendég gyógy- és zenedij és esetleges adományok fejében a bizottság pénztáránál lefizetett. A III. gyógydíjosztályba sorozott vendégek, úgyszintén a díjak alól felmentett látogatói a fürdőnek az eddig használatban volt fehér lapot kapják továbbra is igazolványképen.

Házasságok. Dr. Sajó Adolf pöstyéni ügyvéd kedden f. hó 16-án d. u. 3 órakor tartja esküvőjét *Kardos Gizike*

úrhölgygyel Rákospalotán. — pusztai *Erdőssy Vilmos* fürdőtitkár, lapunk főmunkatársa f. hó 28-án délbén esküszik örök hűséget *Rózsa Irénke* úrleánynak Budapesten a kalvintéri református templomban.

Pöstyén nevezetes vendége. Lapunk egyik közelmúlt számában jelentettük, hogy *Schumacher Sándor* a dán nemzeti írók egyesületének főtitkára, a Kisfaludy-Társaság lev. tagja a napokban fürdőhelyünkre érkezik. *Schumacher* pénteken csakugyan megérkezett s a Park-villában vett lakást. A kiváló író, aki többek között *Petőfi*, *Mikszáth*, *Berzeviczy* és *Csiky* műveiből sokat fordított dán nyelvre, jelenleg egy Magyarország néprajzi és nemzetiségi viszonyait tárgyaló munkáján dolgozik, melyhez fürdőhelyünkön is adatokat gyűjt. A készülő munkában nagy honfitársa *Björnstörne Björnsennek* hazánk nemzetiségeinek elnyomatásáról szóló rágalmaival is foglalkozik, s hiteles adatok során pontról-pont-ra megdönti a rosszakaratu információk nyomán megírt vádakát. Pöstyéni tartozkodása befejeztével Budapestre utazik *Schumacher*, ahol *Berzeviczy Albert* és *Szily Kálmán* vendége lesz.

A polgári iskola javára. Özv. *Móni Ferenczné*, aki legközelebb kézimunka-üzletet nyit a *Ferencz József-út 44 sz.* házában, az üzlet első évi jövedelmének 2% át ajánlotta fel a létesítendő polgári iskola javára. Vajha ez a nemes elhatározás minél több utánpótlást talál!

A galgóczi kir. adóhivatal kerületére alakított egyenesadó-kivető bizottság tagjai. A III.-ad osztályu kereseti adó kivetésére kiküldött bizottság a Pöstyén-galgóczi járás területére a következőképp lett összeállítva. Elnök: *Polányi József* ügyvéd, Galgóc; rendes tagok: *Wertheimer Ignác* kereskedő, Galgóc; *Emanuel Géza* gyógyszerész, Pöstyén; *Ronchetti* Rezső kéményseprő-mester, Galgóc; dr. *Tersztyánszky Géza* ügyvéd, Galgóc. Pótagok: *Boross Sándor* urad. felügyelő, Galgóc; *Márkus Imre* földbirtokos, Szilád; *Herzog József* kereskedő, Galgóc és *Hercz Gyula* bizományos, Galgóc.

Megnyugvásunkra szolgál, hogy a bizottságba, mely 9 tagot számol egy pöstyéni polgártársunk is ki lett nevezve. Valóban nagy, nem remél, érdemen felüli kitüntetés ez fürdőhelyünkre nézve, mely elvégre csak a kerület legtöbb adót szolgáltató helye. — A bizottság, mint értesülünk, tárgyalásait június hó második felében fogja megkezdeni.

Orvosi szakértői szemle. *Nagel Simonné* pöstyéni lakos négy évvel ezelőtt egy vasúti baleset alkalmából kártérítés iránti keresetét indított a Máv. ellen. A régóta húzódó ügyben szerdán f. hó 10-én uja b orvosi szakértői szemle tartott, melyen a nyitrai kir. Törvényszék részéről *Krémer Sándor* törvényszéki bíró és dr. *Barta Ignác* törvényszéki orvos, a Máv. részéről dr. *Barakonyi Sándor* vasúti orvos, a károsult részéről pedig dr. *Schwarcz Alajos* gyakorló- és fürdőorvos és dr. *Sajó Adolf* ügyvéd vettek részt. A szakértők lényegében egybehangzó véleménye folytán a Máv.-nak aligha fog sikerülni a kártérítés alól kibújni.

Kiss József-estély Galgóczon. Hazánk koszorus költője *Kiss József* f. hó 21-én vasárnap a szomszédos Galgóczon, az »Aranyszarvas«-szálló dísztermében felolvasást tart. Az estélyen többek között *Kriener Miksa* a budapesti Népopera első baritonistája is közreműködik. Az előadás 8 órakor veszi kezdetét. Jegyek előre valthatók *Herz Gyula* irodájában, Galgóczon Helyárak 5, 4, 3 és 2 korona.

Uj gyógyeljárás fürdőhelyünkön. Lapunk egyik közeli számában említést tettünk arról, hogy fürdőnk páratlan gyógytényezői mily vonzó hatást gyakorolnak nemcsak a betegek, de az orvosokra is. Ez idén nem kevesebb mint 7 új orvos telepedik le minálunk.

Különös fontosságúnak tartjuk fürdőnk jövő fejlődésére nézve azt a tényt, hogy az ujonnan letelepedett orvosok közt van oly ismert nevű is, ki immár 20 éve működik a tudományos balneologia szolgáltatásban és ki most a pöstyéni hőforrások óriási radiumemanatiójának üdvös hatását nemcsak az eddig ide járt csuzos és kösz-

Gambetta. — „Nein, es ist nichts,“ erwiderte er lächelnd, „ein Nadelstich; wir sollten aber den Himmel näher kommen, um die Engel zu sehen.“

»Armand Barbès« war noch nicht am Ende seiner Abenteuer angelangt. Er verlor wieder die Höhe und wurde diesmal, doch aus ziemlicher Distanz, durch eine deutsche Salve begrüßt. Es war die letzte. Der Ballon schlug die Richtung nach der Picardie ein. Wir errieten ungefähr die Situation, konnten uns aber nicht darüber Rechnung geben, wo wir uns befanden. Es war entsetzlich, wenn wir bemerkten, dass der erschöpfte Ballon am Ende seiner Flugfähigkeit angelangt war. Er strich knapp oberhalb der Baumwipfel und verding sich bald in den Aesten einer Eiche. Wir hingen in der Luft. Wo waren wir? Bei Freund oder Feind? Bauern mit Flinten, Heugabeln, Hacken bewaffnet, eilten herbei; sie wollten dem vermeintlichen deutschen Ballon und den Insassen einen schlimmen Streich spielen. Gambetta winkte ihnen mit der Trikolore zu. Die schlimmen Absichten wandelten sich in Eifer und Enthusiasmus um; sie trugen Leitern herbei. Wir konnten endlich den Fuss auf Erde setzen.

„Wo sind wir?“ fragte Gambetta. „Im Departement Oise, am Rande der Somme, einige meilen von Montdidier.“ „Ist das Gebiet frei oder von den Deutschen besetzt?“ „Besetzt... Gleich in der Nähe liegen ein Infanterieposten und Ulanen. Bei uns geht's nicht gut; es wäre gefährlich hier zu bleiben.“ „Wie viel Uhr ist es,“

fragte Gambetta, dessen Uhr auf den Lufttritt stehen geblieben war. „Dreieinviertel.“ „Wie heisst die Gemeinde, wo wir uns befinden?“ »Epinause.« In diesem Augenblick fuhr ein Wagen heran. Wir kletterten hinein, und man führte uns im Triumph zum Gemeindevorsteher, Monsieur Dubus. Er wurde über die Sache in Kenntnis gesetzt, liess unverzüglich an sein Kabriolet ein Pferd spannen, um mit uns nach Montdidier zu fahren. Von dort war die Benützung einer Lokalbahnlinie nach Amiens noch möglich. Wir zwängten uns in das Fuhrwerk.

Zeit war nicht mehr zu verlieren. Ein Bauer den wir als Wachtposten aufgestellt hatten, lief atemlos herbei. Die Deutschen seien uns auf der Spur, rief er, er habe in der Ferne schwarze Punkte, die schnell näher kämen, gesehen. Die Pferde galoppierten durch kräftige Peitschenhiebe ermuntert, wie besessen davon. Ein Reiter, der Gemeindevorsteher von Bailleul, klärte die Route auf. Als wir nach Tricot kamen, einen Ort, der — nebenbei gesagt — seinen Namen dem hier im sechszehnten Jahrhundert erfundenen Trikot gegeben hat, sank das Pferd des Herrn Dubus erschöpft zusammen und weigerte sich entschieden, weiterzugehen. Was tun? Wir waren verfolgt und konnten mit Recht die Ankunft der heranjagenden Ulanen befürchten.

Der Lehrer von Tricot liess anspannen; es war ein klägliches Pferd, das einzige im ganzen Orte. Alle Pferde waren auf den Feldern. Mit Ach und Weh ging's wieder vorwärts um Montdidier zu erreichen.

„Monsieur Cabocle,“ sagte Gambetta zum braven Schulmeister und reichte ihm die Hand, „ich werde niemals vergessen, dass Sie mir das Leben gerettet haben.“

Wie wir später erfuhren, war auf unserer Flucht keine Minute zu verlieren; die Ulanen kamen kurz nach unserer Abfahrt in Epineuse an. Sie hätten uns sicher erreicht, wenn sie über die von uns eingeschlagene Richtung im klaren gewesen wären. Sie fragten zwei Dorfjungen aus. Ohne sich zu verabreden, wussten beide gleich, um was es sich handelte; sie zeigten falsche Wege während wir uns Montdidier näherten.

In Montdidier war die Rettung. Wir trafen um Mitternacht ein. Ein Expresszug brachte uns nach Amiens wo wir einige Stunden ausruthen. Von Amiens fuhren wir nach Le Mans und von hier ohne Schwierigkeiten nach Tours. Unsere Ankunft fand an einem Sonntag statt. Einige Stunden vor uns traf Garibaldi in Tours ein. Die Fahrt des „Georges Sand“ verlief ruhiger. Nachdem er einer Usellade entwischt war, erreichte er die genügende Höhe, um aus dem Bereich dieser Gefahren zu kommen. Einer der Amerikaner, dem die Reise besonderes Vergnügen machte, band ein Briefchen an einen Stein den er oberhalb eines deutschen Biwaks fallen liess. Er sendete den Soldaten folgende Nachricht: »Gentlemen, verbraucht nicht Euer Pulver, um auf die grossen Vögel zu schießen. Sie fliegen zu hoch und machen sich über Euch lustig!“

Der zweite Ballon landete am selben

vényes betegek, hanem a legkülömbözőbb idegbajosok gyakran szánalomraméltó táborára is kívánja kiterjeszteni. Ez az orvos dr. Szörényi Tivadar ismert ideggyógyász és balneológus ki évekkal ezelőtt midőn a külföldről, ahol hosszabb ideig tartozkodott, hazatért Budapestre, a hypnosit tudományosan tárgyaló rendkívül érdekes előadásaival keltett általános feltűnést. Azóta is a szaklapok hasábjain gyakran találkozunk nevével.

Dr. Szörényi, mivel egyik munkatársunknak alkalma volt Pöstyén jövőjéről eszmét cserélni, azt a fanatikus meggyőződést vallja, hogy Pöstyén nemcsak a csusz és köszvény fürdője fog maradni! Idővel sok tekintetben Gasteint fogja pótolni, különösen oly öregebb egyéneknél, kiknél Gastein magaslati klímája egyenesen ellenjavallt.

Élénk érdeklődéssel nézünk Szörényi dr.-nak fürdőhelyünk jövőjére szép perspektívát nyitó kísérletezései elé s fürdőnk emelkedése érdekében kívánjuk, hogy e rokonszenves, jó hírű orvos törekvéseit teljes siker koronázza.

Gyászhir. E f. hó 11-én délután temették városunk egyik becsületben megöszült, derék polgárát *id. Csimó Károlyt*. Agyszélhűdés ölte meg az életerős, még csak 64 éves embert. Elhunytát özvegye és tekintélyes kiterjedt családja gyászolja. Gyászolja őt a helybeli önkéntes tűzoltó Testület is, melynek az elhunyt volt egyik alapítója, majd később tiszteletbeli parancsnoka. A veszély, a szerencsétlenség helyén, mindig az első közt termelt. A gyászoló családon és rokonságon kívül városunk társadalmának színe-java kísérte őt utolsó útjára. Nyugodjék békében!

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik elhunyt családfőnk *id. Csimó Károly* úr temetése a kalmából megjelenésükkel és részvétükkel mély fájdalomkon enyhíteni kegyesek voltak, fogadják ez úton hálás köszönetünket. A gyászoló család.

Tag wie wir, um vier Uhr abends im Dorfe Crémery einige Kilometer v. n. dem Städtchen Noye (Somme) entfernt, 35 Kilometer von Epineuse.

Die Nachricht von der Ankunft Gambettas verbreitete sich rapid in Tours; die Stadt war in stürmischer Begeisterung. Einen ganzen Tag lang glaubte man, Frankreich sei gerettet. Der Hof der Präfektur, wo Gambetta wohnte, wahr von einer erregten Menge erfüllt, die ungestüm nach Gambetta und Garibaldi verlangte. Der Tribun erschien auf den Balkon. Schweigen trat ein. Gambetta sprach mit starker Stimme folgende Worte: „Bürger! Es bereitet mir grosse Genugtuung, in eurer Mitte zu weilen. Die Stunde ist aber für Kundgebungen nicht geeignet. Arbeiten wir und kämpfen wir. Jeder harre auf seinem Posten aus. Es lebe die Republik!“ Die Menge stimmte begeistert in diesen Ruf ein.

Diese bewegte Schilderung schloss der aufrichtige Spüler mit dem wehmütigen Satz: „Worte! Worte! Sie sind unser Kleingeld, das immer im Kur e bleibt und freigebig vererbt wird.“ Ein Gedenkstein, den man in Epineuse errichtet hat, erinnert an die Landung des Ballons, der Gambetta das Feld seiner Wirksamkeit gewinnen liess.

Betöréses lopás. Haas Salamon barossuti vendéglős udvarán szerdán f. hó 10-én este betörök jártak, ahonnan 15 darab szárnnyast vittek el. Jellemző, hogy Haasnál ez már a negyedik betöréses lopás ebben az évben.

Nyugtázás és köszönet. A Herzsószálló új dísztermének megnyitása alkalmából rendezett mulatságon összesen 41 kor. tiszta jövedelem folyt be, mely összeget a szálloda tulajdonosa *Herzog Izrael* úr a polgári iskolai alapnak juttatta; ugyanaz alkalmából felülfizetések fejében 30 kor. 52 fill. folyt be az iskola-alap javára és pedig: Schulcz Ede (Nagyörvisty) 6 kor.; Büchler Samu 4 kor.; Erdős István 3 kor.; dr. Sajó Adolf, dr. Haas Gyula 2-2 kor.; Meissner Emil 1 kor. 52 fill.; Steinitz D., N. N., Finsterwalde Karlstadt, Kukuk Mihály, Ponger Hugó, N. N., Jobszt Gellért, Laufer Nándor, Müller Sándor, dr. Schwarz Alajos, Czyzewicz Ferenc és Quittner Gyula 1—1 kor. Az iskola előkészítő bizottsága úgy a fentnevezett szálloda tulajdonosnak, valamint mindazoknak, kik felülfizetésekkel járultak hozzá az iskola-alap gyarapításához ezuton fejezi ki hálás köszönetét. Az ujabban befolyt adományokkal együtt a Pöstyéni Takarékpénztárban gyűmölcsözőleg elhelyezett iskola-alap összege 1555.— kor.

Zongorahangolás. *Szigeti Arnold* több budapesti zenede szerződött hangolója fürdőhelyünkön tartózkodik és zongora hangolás és javításokat előnyös árban vállal. Előjegyzéseket a Royal-Nagyszálló portása fogad el.

Vettük a következő sorokat: Te-kintetes Szerkesztő Ur! Szíveskedjék lapjában a következő nyilatkozatomnak hely: adni: Pavetics Lajos ur László fiam arcát nem sebezte meg, hanem véletlenségből jelentéktelenül meghorzosolta. Így természetesen megtorlásról sem lehet szó. Kiváló tisztelettel, Pöstyén 1911. május hó 12-én. Özv. Szabó Alajosné. — Fentí nyilatkozathoz a magunk részéről csupán annyit tartunk szükségesnek megjegyezni, hogy özv. Szabó Alajosné közvetlenül az eset megtörténte után panasz, illetőleg feljelen-

tés céljából a plebánián járt. A „Pöstyéni Ujság“ szerkesztősége.

Szinészet. Az ujonnan átalakított színházban f. hó 13-án szombaton este tartotta Richter Károly klagenfurti társulata megnyitó előadását. Szinre került Molnár Ferencz kitünő vigjátéka »A testőr«, mindvégig kifogástalan előadásban. A darabbal és az előadással lapunk német szövegű részében foglalkozunk bővebben.

Halálozás. *Báró Révay Gyula* főrendiházi tag, nagybirtokos szombaton este meghalt kisselmecezi kastélyában. Az elhunytban dr. Fodor Kálmán közegészs. tanácsos, kerületünk orsz. képviselője sógorát gyászolja. Az elhunyt báró jó barátja volt Erdődy Imre grófnak, aki tegnap Kisselmeceze utazott, hogy a báró temetésén jelen legyen.

Fürdőbizottsági gyűlés. A fürdőbizottság tegnap délelőtt 10 órakor gyűlést tartott, melyen a következő tárgyak nyertek elintézt: A cigányzenészek fizetésemelés iránti kérvénye elutasított. A gyógyterem részére új zongora beszerzése. A bejelentőlapok kitöltésére nézve a bizottság azt a határozatot hozta, hogy a lapokon ezentűl a vendégek számozási helye mellé a közelebbi cím (kerület, utca, házszám) is megjelölendő. A vígalmi bizottságnak galamblovészetek rendeése iránti előterjesztéséhez a fürdőbizottság hozzájárult. Dr. Alexander Leó indítványát, a zenészek részére építendő lakások tárgyában a bizottság megfontolás tárgyává teszi. A mult évi zárszámadásokat a bizottság megjegyzés nélkül elfogadta, amivel az ülés véget ért.

Nyilttér*

Barátaim és jó ismerőseimhez.

„Akiknek a szívük fáj
Meggyógyítja ez a táj
S akiknek a lelkük vérzik
Aztat itten meg nem értik...“

Emellett a bús magyar nóta mellett búcsuzom az én szeretett jó barátaimtól és kedves ismerőseimtől, kiknek emlékét mindenkor hiven meg fogom őrizni. Ebben a nehéz pillanatban egy kérésemet is tolmácsolom:

Ha vig kedélyben a baráti asztal köré ülnek, legyen ott Erdős Pista emlékezte is.

A válásnak ebben a kellemetlen percében képtelen vagyok mindenkítől külön-külön személyesen búcsut venni, miért is ezuton köszöntöm kedves barátaimat és jóismerőseimet, akiknek szívem egész melegével mondok „Istenhozzád“-ot!

Pöstyén, 1911. május 13.

Erdős Pista

*Ezen rovath n foglaltakért a szerkesztőség nem vállal felelőséget.

MED UNIV.
Dr. Schwarcz Alajos

fürdőorvos (v. szanat. orvos)

PÖSTYÉN, Ferencz József-ut 29.

(Dr. Weinberger-villa) - Rendel egész napon át
GYÓGYTÉNYEZŐK:

orvosi massage

a gyógyhatás hatalmas elősegítője.

Villamosozási gyógyeljárások (galva isatió, faradisatió, elektro-vibrációs massage) — —

Villamos thermopenetráció a legmaka-csabb izületi fájdalmak, zsábák (neuralgia), méh-, vese-kólikák gyors megszüntetésére. — Hessing-rendszerű készülékek. — Bier-féle gyógyeljárás. — Gyógy-gymnasztika. — —

☞ SALVARSAN KEZELÉS. ☞

Kopenhagen-Pöstyén.

1200 Kilometer im Automobil

Pöstyén, den 14-ten Mai

Eine bravouröse Automobilfahrt hat der kön. dänische Kammerjunker Herr *Creagh-Bornholm* aus Sowad vergangene Woche zu Ende geführt. Herr *Creagh-Bornholm*, ein leidenschaftlicher Sportsman dem zur Bekämpfung seines rheumatischen Leidens unsere Thermen empfohlen wurden, fasste den Entschluss die 1200 Kilometer lange Strecke von Kopenhagen bis Pöstyén im Automobil zurückzulegen. Dem Entschluss folgte auf der Stelle die Ausführung.

Herr *Creagh-Bornholm* trat Donnerstags früh die Fahrt an und fort ging's über Gedsa-Warnemünde, Rostock, Neubrandenburg und Neustrelitz nach Berlin, wo die erste Etappe der Fahrt abends 10 Uhr ihr Ende fand. Von Berlin wurde nächsten Tag nachmittags 1/2 Uhr aufgebrochen und die Fahrt über Frankfurt a. M., Grossen, Grünberg, und Lüben zunächst bis Breslau fortgesetzt. Hier nahm Herr *Creagh-Bornholm* das Dejeuner und wieder ging es in rasendem Tempo bis Neisse wo genachtet wurde. Von Neisse wurde die Fahrt Sonnabend vormittags über Schönstein-Odrau-Neutitschein-Wsetin Wall-Klobouk fortgesetzt und hatte Herr *Creagh* schon Samstag abends 6 Uhr bei Nemsova ungarischen Boden erreicht. Von hier ging's nach Trencsén, wo Herr *Creagh* übernachtete. Die bravouröse Fahrt wurde nach 4 Tagen, Montag früh in Pöstyén zu Ende geführt.

Wenn man bedenkt, dass Herr *Creagh-Bornholm*, wenn auch nicht bedenklich leidend ist und trotz dieses Zustandes während der ganzen Fahrt am Steuer sass, vom Beginn der Fahrt bis zu deren Ende mit den Elementen, namentlich mit peitschendem Regen, Gewitter und Staubwolken ankämpfen musste, kann man nicht umhin angesichts der in nicht ganz 4 Tagen bewältigten Strecke von 1200 Kilometern die Fahrt als selten bravouröse Sportleistung anzuerkennen.

Repertoire des Kurtheaters. Montag den 15-ten d. „*Theodore und Cie.*“ Dienstag „*Glaube und Heimat.*“ Mittwoch „*Das Konzert.*“

Aus dem Kurpublikum. Letzthin sind in unserem Kurorte eingetroffen: Reichstagsabgeordneter *Emil Graf Széchenyi* (Vajszka), M. A. *Creagh-Bornholm* kön. dän. Kammerjunker (Kopenhagen), *Graf Georg Czirdky* (Dénesfa) Ferd. *Larsen* (Kopenhagen), Generalsekretär *Gelinek* s. Gem. (Wien), Hofrat Dr. *Mucha* s. Gem. (Wien), Frau Marie *Kanitz* Geheimrätsgattin (Berlin), Nadine *Schischin* russ. Ehrenbürgerin (Berlin), Hulda v. *Radecke* Oberstenswitwe (Wiesbaden), *Mrs. Mackenzie* Generaldirektorsgattin (Allahabad, Indien), Ritter v. *Oroszeny* (Tlumacz) u. a.

Kurfrequenz. Laut amtlichen Ausweis wurde unser Kurort bis 7-ten d. von insgesamt 2923 Gästen aufgesucht. Zum selben Zeitpunkt des vergangenen Jahres waren ihrer bloß 2265. Das Plus gegen das Vorjahr überträgt somit 658 Personen.

Bei der gestern abgehaltenen Sitzung der Kurkommission wurde unter anderen der Beschluss erbracht, dass auf den Meldebögen in Zukunft auch die nähere Adresse (Bezirk, Strasse, Hausnummer) der p. t. Kurgäste vermerkt werde.

Alexander Schumacher. Ein illustrierer, für uns Ungarn doppelt lieber Gast weil seit kurzem in unserem Kurorte. Es ist dies der bekannte dänische Schriftsteller

Herr *Alexander Schumacher* aus Kopenhagen, Sekretär des Nationalverbandes der dänischen Schriftsteller und correspondierendes Mitglied der Kifaludy-Gesellschaft in Budapest. Herr *Schumacher* der bereits zahlreiche Werke hervorragender ungarischer Autoren ins dänische übertragen hat, arbeitet gegenwärtig an einem umfangreichen Werk über Land und Leute im Königreich Ungarn, zu dem er auch bei uns Daten sammelt. In dem Werke wird ein besonderes Kapitel der Nationalitätenfrage gewidmet, wo der hervorragende Autor die bekannten Ausstreuungen seines grossen Compatrioten Björnstjerne Björnson an der Hand offizieller Daten von Punkt auf Punkt widerlegt. Herr *Schumacher* nimmt hier nur kurzen Aufenthalt, da die Beendigung seines Werkes eine Reise quer durch ganz Ungarn erfordert. Das Ziel seiner Weiterreise ist zunächst Budapest, wo Herr *Schumacher* als Gast des Präsidenten der Akademie der Wissenschaften Excellenz Albert v. *Berzeviczy* längere Zeit verweilen wird.

Das Bad-Gasteiner Kurverfahren in unserem Kurorte in Anwendung zu bringen, beabsichtigt ein sich hier jüngst niedergelassener Arzt. Es ist dies der als Spezialist für Nervenkrankheiten bekannte Herr Dr. *Theodor Szórenyi* dem der beste Ruf vorausgeht.

THEATER.

Der Gardeoffizier (A testör). Lustspiel in drei Akten von Franz *Molnár*. In Pöstyén zum ersten male am 13-ten Mai.

Mit einem schönen, warmen Abend wurde die diesjährige Spielzeit des mit einem Kostenaufwand von 30000 Kronen gründlich renovierten Kurtheaters, das sich nunmehr sowohl von Aussen, als auch von Innen nett und schmuck repräsentiert, Sonnabend eröffnet. Zur Aufführung gelangte Franz *Molnár*'s bekanntes Lustspiel „*Der Gardeoffizier*“, das am Budapester Lustspieltheater und später in Wien und Berlin mit durchschlagendem Erfolge gegeben wurde und noch heute das Repertoire dieser Bühnen beherrscht.

Franz *Molnár*, einer der begabtesten unter den modernen dramatischen Schriftstellern Ungarns, nahm das Thema zu diesem Stücke aus der Welt der Bohème. Ein Milieu in dem er selbst lebt und das er somit gründlich kennt. In seinem Stücke spielen nur wenige Personen, doch mit diesen wenigen versteht es *Molnár* das Publikum in weit grösserer Masse zu fesseln, als andere Autoren mit einem ganzen Ensemble.

Das Stück dreht sich um einen Schauspieler und um dessen Gattin, die gleichfalls der Bühne angehört. Die Handlung des Stückes weist wenig Ausserlichkeiten auf, muss aber vom litterarischen Standpunkte umso höher bewertet werden, als die innere Handlung, das Bild des Seelenlebens, das uns *Molnár* im *Gardeoffizier* entwirft, ein geradezu meisterhaftes ist.

Es ist ein intimer Salon des Ehepaares in den uns *Molnár* im ersten Akte geleitet. Hier wohnt der gefeierte Schauspieler mit seiner Gattin, dem Bühnenstar. Neben ihnen sehen wir als überflüssigen Dritten, den Kritiker. Die junge Schauspielerin ist sehr launenhaft, nervös. Mit einer häuslichen Scene, die sich zwischen den Eheleuten abspielt, beginnt das Stück. Der Schauspieler steht vor einem Gastspiel, das er in der Provinz absolvieren soll. Die zur Reise nötigen Sachen, Kostüme und dergleichen werden von der „Mutter“ der Schauspielerin in die bereitstehenden Koffer gepackt. Die „Mutter“ ist eigentlich nur ein Diensthote, die früher dem französischen Geschmack entsprechend, von der Schauspielerin als Mutter benützt wurde. Der Schauspielerin wird ein Bouquet überreicht,

in demselben ein Brief, den sie ihrem Gatten verheimlicht. Der Gatte will ein Bekenntnis erzwingen, doch kommt es nicht zu dem erwünschten Resultat.

Als der eifersüchtige Gatte und der Kritiker allein bleiben, eröffnet der Schauspieler seinem Freunde dass er auf seine Frau eifersüchtig ist, auch verrät er ihm, dass die Blumen von ihm selbst stammen, die er unter dem Namen eines Grafen, der Gardeoffizier ist, an seine Frau gelangen liess. Ja er ist schon soweit, dass ihm seine Frau unter diesen Namen ein Stelldichein gewährte und hat sie gestattet, dass der Offizier, während seiner, des Gatten Abwesenheit in der Provinz, sie in ihrer Wohnung besuchen dürfe. Er liess sich also eine Gardeoffiziersuniform anfertigen und beschloss in dieser Uniform, maskiert als Gardeoffizier bei seiner Frau zu erscheinen, ihr den Hof zu machen nm solcherart zu erfahren woran er sei.

Erweist sich die Gattin als treu, wird er sie noch mehr anbeten, wird sie ihm aber untreu, hat er wenigstens die Genugtuung von der Angebeteten einen aus Liebe gegebenen letzten Kuss zu bekommen und das wird seine letzte Erinnerung sein. Dieser Einfall wird von ihm selbst als töricht bezeichnet, doch klammert er sich krampfhaft an denselben. Und als ihm der Kritiker entgegnet, dass er von seiner Frau erkannt werden wird, meint er, dass ihn die Lösung dieses Problems auch als Schauspieler interessiert und glaubt fest dartzu können, dass er ein Künstler ist, den selbst seine eigene Frau nicht erkennen wird.

Aus diesem Einfall geht das Stück aus. Der Gatte tritt seine Gastspielreise an und als seine Frau nunmehr in vollster Sicherheit den Gardegrafen erwartet, erscheint in glänzender Gardistenuniform, mit blonder Perrücke und ebensolchen aufgeklebten Schnurrbart der Gatte. Die Schauspielerin erkennt ihn nicht, lässt Thee servieren und ladet ihn schliesslich für den Abend in ihre Loge zur Opernvorstellung.

Der zweite Akt spielt in einer Loge der Oper, wo die Schauspielerin in Gesellschaft ihrer „Mutter“ mit sichtlichem Ungeduld den Grafen erwartet. Alsbald erscheint der Gardeoffizier, und schreitet rasch an die Erstürmung. Er ist glücklich dass sie ihm kein Gehör schenkt. Doch später ändert sich die Situation. Nun ist es die Frau die ihn mit ihrer Liebe förmlich verfolgt, worüber er in eine Verzweiflung gerät, dass er fast aus seiner Rolle fällt. Mittlerweile erscheint auch der Kritiker. Das Idyll in der Loge endet mit einem Kuss und einem neueren Stelldichein, das sie ihren eigenen Gatten für den nächsten Tag, nachmittags 5 Uhr gewährt.

Der letzte Akt führt wieder in den Salon des Künstlerehepaares. Die Schauspielerin wünscht mit Sehnsucht die fünfte Nachmittagsstunde herbei. Plötzlich, ganz unerwartet, erscheint kurz vor fünf Uhr der Gatte. Natürlich wird er mit eisiger Kälte empfangen. Der Schauspieler nimmt seine Gattin ins Gebet, doch vergebens, sie leugnet. Sie lügt ihm vor, dass sie ihn liebe. Der Schauspieler ist schwach und weichherzig, wie jeder Bohème und weil er in seine Frau über alles verliebt ist, möchte er ihr gerne verzeihen und ihren Worten Glauben schenken. Als es nahe an Fünf wird, befiehlt sie dem Gatten, dass er sich vom Hause entferne. Er macht, als ob er gehn wollte, doch vorerst räumt er seine Kostüme aus dem Koffer heraus.

Stück für Stück entnimmt er dem Koffer die Gardeuniform, was die Schauspielerin mit beklemmender Angst verfolgt. Einen Moment lang schwankt sie, doch im nächsten Augenblick hat sie ihre Fassung wiedererlangt. Als der Gatte in der Uniform, mit Perrücke und Maske vor sie hintritt und mit

Nur echt mit unten-
Herbabnys
Aromatische Essenz
Seit 43 Jahren eingeführte und bestens bewährte
schmerzstillende Einreibung. Lindert und beseitigt
schmerzhaft Zustände in den Gelenken und Mus-
keln, sowie auch nervöse Schmerzen.
Preis einer Flasche 2 Kr., per Post 40 Heller mehr f. Packung.

stehender Schutzmarke.
Gesetzl. geschützt. **Purjodal.** Gesetzl. geschützt.
Ein Jod-Sarsaparilla-Präparat, wirkt blutreini-
gend, den Stoffwechsel befördernd, schmerz- und krampf-
stillend sowie entzündungswidrig. Ueberall dort, wo Jod-
oder Sarsaparilla-Präparate geboten erscheinen, mit vorzüg-
lichem Erfolge anzuwenden.
Preis einer Flasche K. 2.20, per Post 40 h. mehr für Packung.

Alleinige Erzeugung und Hauptversandstelle:
Dr. Hellmanns Apotheke „Zur Barmherzigkeit“, WIEN, VIII.
(Herbanys Nachfolger.) Kaiserstrasse Nr. 73-75.
Depots in den meisten Apotheken.

veränderter Stimme meldet, dass er sich
ünnktlich zum Rendezvous eingestellt, macht
e ihn glauben, dass sie schon gestern, vom
«zweiten Moment» an gewusst, dass der
Gardegraf kein anderer, als ihr Gatte sei.

Der Gatte ist bis über den Ohren ver-
liebt und da jeder Verliebte seinem Ideale
gerne glaubt, tut auch er so als würde er ihren
Worten Glauben schenken. Es bleibt also
alles beim Alten. Der Schauspieler und sein
Freund der Kritiker schauen einander seltsam
an, die Gattin geht ans Fenster, als er-
warte sie noch immer den Gardegrafen. . .

Wie dies aus der Handlung ersicht-
lich ist, wünscht der Autor von uns daselbe,
was die Schauspielerin von ihrem Gatten;
er wünscht, dass wir ihm etwas glauben,
das nicht wahr ist. Und weil auch wir den
Autor lieb haben, lassen wir ihm die Freude.
Wir müssen's glauben, dass die Schauspielerin
den Gatten selbst beim Küssen, trotz Perrücke
und Mastix-Schnurrbart nicht wiedererkennt.
Allerdings erscheint ein solches Nichterkennen,
ausserhalb des Bereiches der Bretter die die
Welt bedeuten, als völlig ausgeschlossen, doch
auf der Bühne sind wir bemüssigt anders zu
denken, zumal Franz Molnár nur unter dieser
Bedingung gewillt war sein geistreiches Stück
fertig zu bringen. Und wenn mir Gelegenheit
geboten wird mich einen ganzen Abend hindurch
an einem geistreichen Stück zu amüsieren,
weshalb sollte ich mich dieser einzigen Bedingung
nicht fügen?

Wir nehmen also dieses Hinderniss,
die einzige Lüge in dem Stücke, denn alles
übrige ist feine Goldschmiedekunst, vor allem
aber eine treffliche Schilderung des Bohémien-
lebens, die für die hochentwickelte Beobach-
tungsgabe des Autors beredte Zeugenschaft
gibt. Molnár hat den im Leben unmöglichen
Einfall so brillant bearbeitet, dass man die
Unmöglichkeit der Handlung ganz und gar
vergisst. Die Beharrlichkeit des Schauspielers
an den Plan, dass er seine Frau auf diese
Weise auf die Probe zu stellen wünscht, hat
Molnár mit einer solchen Wärme und mit solch
wahren Empfinden, mit soviel Kraft und
Farbe bearbeitet, dass das Publikum mit
dem Schauspieler eins wird, mit ihm fühlt
und für ihn fürchtet.

Die brillianteste Stelle des Stückes ist
nach meinem Ermessen dort zu suchen, wo
sich uns zur selben Zeit zwei Handlungen
offenbaren: eine äussere und eine innere.
Der Gatte, der sich unkenntlich gemacht,
hoffiert der Schauspielerin. Jede Ausserung
die er ihr zu gunsten des Gardisten entringt,
ist ein Dolchstich für sein

eigenes Herz. Dieses Doppelspiel ist geradezu
meisterhaft bearbeitet. Und dass die Tragödie
mit einem Harlequin zu Ende gespielt wird,
dürfte nicht das einzige Moment sein, das uns
an jene klassische Höhe erinnert, auf die sich
der Autor in diesem Stücke emporgeschwungen.

Die Vorstellung war sehr gut. Die Titelrolle
gab Herr *Schramm* mit schönem Erfolg. Er
stand vor einer äusserst schwierigen Aufgabe,
die er jedoch tadellos gelöst hat. Seine Partnerin
Frl. *Ehn*, eine intelligente, junge Schauspielerin
mit angenehmer, gewinnender Erscheinung,
errang eimrsten Moment die Sympathien des
Publikums. Ihr Debut in Pöstyén hatte
durchschlagenden Erfolg. Den Kritiker gab
Herr Wilhelm *Heim*. Auch an ihm war nichts
auszusetzen bis auf die Maske, die den alternden
Mann ganz und garnicht erkennen liess. Grossen
Lacherfolg hatte Frau *Fink-Lorenzo* als Mama.
Ein schnippisches, flinkes Stubenmädchen war
Frl. *Schwarzfischer*.

ENGLISH TAILOR
NOVOTNY ALAJOS ÉS FIA
PÖSTYÉN, Erzsébet-ut 1.

Ha luc'falpa van!
fáj a lába!
KÉRJE a szakorvosok által ajánlt szabad. Laufer-
lu' talpfűző prospektusát. — Egyedüli készítő
SZÉKELY ÉS TÁRSA
ortopéd cipő-készítő
Budapest, Múzeum-körut 9.
Képes ár egyzék mindennemű cipőkről ingyen.

PINCÉR
23 éves energikus, intelligens, elsőrangú hazai
és külföldi bizonyítványokkal, beszél magyar,
német, francia és angol nyelven, bizonyos
éredkből Pöstyénben állást keres, neki megfelelő
üzletben. Szives ajánlatok N. V. allatt,
Budapest, V. Rudolf-rakpart 7. sz. IV. em. 16. ajtó.

Alulírottak úgy a saját, mint az összes
rokonság nevében megtört szívvel jelentik
szeretett férj, atyjuk, nagyatyjuk, testvér
és rokonuk
id. CSIMÓ KÁROLY úrnak
f. é. május 10-én életének 64-ik, boldog
házasságának 41-ik évében a halotti
szentségek felvétele után történt elhunytát.
A boldogult hült tetemei május 15-én
d. u. 5 órakor helyeztetek örök nyugalomra
a Ferencz József-uti r. kath. sírkertben.
Az engesztelő szentmise f. hó 12-én
d. e. 8 órakor lett az Urnak bemutatva.
Pöstyén 1911. május havában.
Özv. Csimó Károlyné, szül. Kelcsó Ká-
rászik Mária, mint neje. Csimó Szilveszter,
Csimó József, Csimó Ilona férj. Somogyi
Károlyné, Csimó Amália, Csimó Valéria
férj. Nádszegi Kovács Sándoriné, Csimó
Rezső, Csimó Agátha férj. Csernecky
Gyuláné, Csimó Károly, Csimó Kálmán,
Csimó Mária, Csimó Béla, Csimó Irén,
mint gyermekei. Csimó Szilveszterné,
Csimó Józsefné, Csimó Rezsőné, mint
menyei. Somogyi Károly, Nádszegi
Kovács Sándor, Csernecky Gyula mint
vejei. Özv. Kusiczky Károlyné szül.
Csimó Anna, Özv. Galba Andrásné szül.
Csimó Erzsébet, Csimó Antal, Csimó
Nándor mint testvérei. Kelcsó Ká-
rászik Ferencz mint sógor. Csimó Ilonka,
Csimó Valéria, Somogyi Ilonka, Somogyi
Aladár, Somogyi Valéria Mária, Csimó
J zsef, Csimó Alajos, Csimó Rezső,
Vavrecsány Valika, Vavrecsány Margit,
Csernecky Imre, Csernecky Jolán,
mint unokái.
Örök világosság fényeskedjék neki!

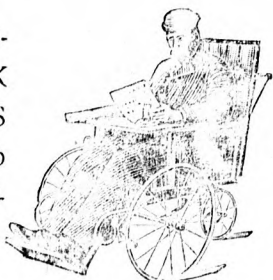
Jól és olcsón étkezik
A „ZÖLDFÁ“ ÉTTERMÉBEN.

DR. PAJOR
BUDAPEST
VIII. VAS UTCA
17. SZAM. ::
TELEFON :
6004. és 150-90.

SZANATÓRIUM és GYÓGYINTÉZET
RÖNTGEN-LABORATORIUM. — PÖSTYÉNI ISZAPKURA.
A PÖSTYÉNI ISZAP BUDAPESTI FÖLERAKATA.

Betegtolókocsik

utcai és szobahaszná-
latra, ÁGYASZTALOK
HORDSZÉKEK ÉS
BIEDTS-k legolcsóbb
árakon, legjobb minő-
ségben kaphatók:

K E L E T I J.

betegápolási cikkek gyárában

BUDAPEST, IV. Koronaherczeg utca 17.

C A F F E É
UND MILCH-
HALLE

SCHWEIZERHOF
FRANZ JOSEF STR.

BESITZER
BECHER A.

PÖSTYÉN. A PARKBAN

Lampl Gyula

Bőr- és fémdíszműárak. Ajándék-
tárgyak. Pöstyényi emlékek.
Óriási választékban.

APOTHEKE

„ZUM HEILIGEN JOSEF“
NEU ERÖFNET, JETZT FRANZ JOSEF STR. 40

Ein **heller** Kopf

macht sich die Fortschritte zu eigen
die die Nahrungsmittel-Chemie den
Hausfrauen beschert hat.

Dr. Oetker's Backpulver á 12 h. dient,
als Ersatz für Germ oder Hefe, macht
Guglhupf, Torten, lockeren Teig und alle
sonstigen Bäckereien und Mehl-
speisen lockerer, grösser, wohl-
schmeckender und leichter verdaulich.

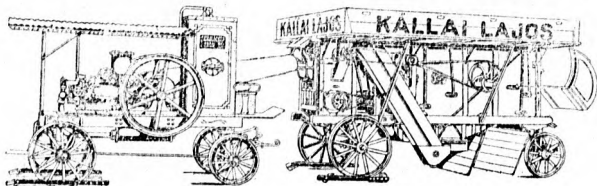
Dr. Oetker's Puddingpulver á 12 h.
mit Milch gekocht, geben eine knochen-
bildende delikate und billige Nachspeise
für Kinder und Erwachsene.

Dr. Oetker's Vanillinzucker á 12 h
dient zum Vanillieren von Schokolade,
Tee, Puddings, Milch, Saucen, Cremes,
und ersetzt eine teure Vanille-Schotte voll-
kommen. Der Inhalt eines Päckchens
entspricht 2-3 Schotten guter Vanille.

Ansführliche Gebrauchsanweisung auf jedem
Paket. Ueberall in den Kolonialwaren sze.
Geschäften vorrätig. Rezepte gratis.

Dr. OETKER Baden—Wien.

„A köztudatba ment át“, hogy csakis
KÁLLAI ALAJOS motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. sz.

szállítja teljes jótállás mellett
a leghírnevesebb motorcséplő-
készleteket.

Saját érdekében kérjen minden gazda tisztó árlapot, melyet ingyen, bérmentve küld a gyár

Fontos figyelmeztetés! Kállai Lajos hírneves motorgyára nem té-
vesztendő össze más Kállai nevű cégekkel.

SAJAT KÉSZITMÉNYŰ
HÁZIIPAR CIKKEK
NAGYBAN ÉS KICSINYBEN

STEINER ÁRMIN
HÁZIIPAR CIKKEK KIVITELI HÁZA
PÖSTYÉN ERZSEBET ÚT.

OBERUNGARISCHE
HAUSINDUSTRIE-ARTIKEL
EIGENER ERZEUGUNG

ÁRMIN STEINER
EXPORHTHAUS OBERUNGAR. HAUSINDUSTRIE-ARTIKEL.
PÖSTYÉN ERZSEBET ÚT

HUBACSEK
RESTAURANT und HOTEL
NEUER PÄCHTER: S. DUDÁS

VOLLE PENSION
(WOHNUNG, —
KOST N. BELIE-
BEN LAUT SPEI-
SKARTE) KRO-
NEN 4.50. — —

Vorzügliche, weit-
bekannte Küche,
I-a Ungarweine,
moderner grosser
Speisesaal. — —
Reine, nettmöblierte
Zimmer, Staunend
billige Preise. — —

PÖSTYÉN,
ELISABETSTR.

VISA VIS MILITÄR-KURHAUS

NŐI KALAPOK

nő és leányka konfekció, nap és esernyők,
fürdőruhák és takarók, bluzok és pongyolák
legolcsóbban csakis **MÜLLER ILONÁNÁL**,
FÜRDŐSZÁLLÓ, PARKBEJÁRAT.

Gramofon

JÓKARBAN, UJ LEMEZEKKEL
ELADÓ.

Bővebbet:
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 12 SZAM.

FRIEDMANN

női kalapformák
a legjobbak

GYARI ÁR/K!

Eladás nagyban és ki-
csinyben: Budapest, ki-
rály utca 8. az udvarban

MARKE PANTHER

DAS BESTE IN AMERIKAN. SCHUHEN
EINGETROFFEN

SCHUHWAARENHAUS SCHULTZ
Neben d. Kurhotel.

SUDIN ?

DAS IDEALE MITTEL GEGEN SCHWEISS

ZU HABEN IM
SCHUHWAARENHAUS SCHULTZ
Neben d. Kurhotel.

A „Pöstyéni Ujság“-ot

Pöstyénben és Pöstyén környékén sok ezer ember olvassa.

A „Pöstyéni Ujság“ tehát kitűnő hirdetői organum. Ha lázát vagy telkét el akarja adni, ha íyet venni akar, ha lakást keres vagy kiadó lakása van:

Hirdessen a „Pöstyéni Ujság“-ban!

Ha érdekli

fáradjon üzletembe s győződjék meg róla hogy csakugyan

olcsóbb vagyok bárkinél

Raktáron tartok: minden fajtájú rudvasat, bádogot, öntött vasárukat, épületvasalásokat, fedőlemezeket, izolirlemezeket, és kátrányozott papirlemezt. Nagy választék konyhai cikkekben u. m. balanemérleg, nikkell- és email edényekben, ugyszintén fegyverekben, gazdasági gépekben, festékekben és olajokban, üveg-, porcellán- és lámpaárukban. Gazdasági gépek.

Weisz Emánuel, Pöstyén

vas-, ércz- és gépkereskedés.

ERZSÉBET ÚT 17.

A „Felvidéki parcellázó és gazdasági bank“

részvénytársaság NYITRA székhelyllyel

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás és egészbeni továbbadás céljából. Elfogad megbízásokat parcellázók keresztüvitelére liaszonrészesezés vagy meghalározott összeg fejében birtokeladásokat és vételéseket. Vásárol erdőterületeket kihasználásra vagy bármilyen épület-, mű és tűzifát. Elvállal haszonbérleteket albérleti joggal. Felvállal gőzkeszántásokat Saját és bérelt bányáiból szállít meder és zuzott kavicsot, építő homokot, coulét, terméskövet, aszfalt és beton anyagot. — Ügynöki közbenjárás megállapodás szerint lesz díjazva

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága NYITRÁN

A butorvásárló n. é. közönség szives figyelmét felhívom Pöstyén, Ferencz József út 16. sz. a levő

Butorkészletem

megtekintésére, hol a mai kor igényeinek megfelelő összes lakásberendezési tárgyak jutányos áron beszerezhetők — javításokat, átalakításokat, képkerekezéseket olcsón eszközölök.

Weszely Gyula

butor asztalos.

Kapható Czyzewicz J. gyógytermi vendéglőjében.

TÖRLEY

TALISMAN CASINO RÉSERVÉ

Állandó nagy raktár Ponger Salamon-nál.

RYMPLER V.

SZOBRÁSZ ÉS HATÓSÁGILAG VIZSGÁZOTT KÖFARAGÓ MESTER

A szobrász- és köfaragótanfolyam végzett növendéke.

PÖSTYÉN Kossuth Lajos út 7.

SIRKÖVEK gránitból, syenitből, márványból, és homokkőből. Mindennemű a szobrászat körébe vágó munkák.

V. RYMPLER

BILDHAUER U. BEHÖRDL. GEPRÜFTER STEINMETZMEISTER

Absolvent des Meisterkurses für Bildhauerei und Steinmetzarbeit.

PÖSTYÉN Kossuth Lajos út 7.

GRABSTEINE aus Marmor, Syenit, Granit und Sandstein. Sämtliche ins Bildhauerfach schlagende Arbeiten.